

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

29 FEBRUARI 1996

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 27 juni
1921 waarbij aan de vereniging
zonder winstgevend doel en aan de
instellingen van openbaar nut
rechtspersoonlijkheid wordt verleend
met betrekking tot de geldelijke
aansprakelijkheid van de leden**

**(Ingediend door de heren Jean Barzin en
Didier Reynders)**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Vaak wordt men benaderd om lid te worden van een v.z.w., en het is dan moeilijk om te weigeren, tegen betaling van een kleine bijdrage, steun te verlenen aan een liefdadigheidswerk, een folkloristische groep of een bejaardenvereniging.

Aldus verwerven mensen in de loop der jaren uit sympathie heel wat lidmaatschapskaarten van v.z.w.'s, zonder dat ze ooit deelnemen aan het beleid van die v.z.w.'s.

Niemand beseft dat de betaling van een bijdrage — ook al is die amper honderd frank — aan een v.z.w. die men niet mee bestuurt, impliceert dat men op een dag over zijn hele vermogen aansprakelijk kan zijn voor de schulden van de vereniging.

De geldelijke aansprakelijkheid van de leden wordt niet bij wet geregeld.

Bovendien bestaat ter zake geen jurisprudentie.

In de rechtsleer vormde die kwestie lang een twistpunt. Vandaag blijkt de rechtsleer zich achter het standpunt te scharen dat de leden boven hun bijdrage niet aansprakelijk zouden zijn.

De heer Didier Matray, advocaat en medewerker aan de Universiteit van Luik, schetst een beeld van deze kwestie in zijn inleiding op de studie over de

(*) Tweede zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

29 FÉVRIER 1996

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 27 juin 1921
accordant la personnalité civile aux
associations sans but lucratif et aux
établissements d'utilité publique,
en ce qui concerne
la responsabilité pécuniaire
des membres**

**(Déposée par MM. Jean Barzin et
Didier Reynders)**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Très souvent, on est sollicité pour être membre d'une ASBL, et il est difficile de refuser de soutenir, moyennant une cotisation modique, une œuvre philanthropique, un groupe folklorique ou une association du Troisième Age.

Ainsi, au fil des ans, on accumule pas mal de cartes de membre d'ASBL, par sympathie, et sans participer jamais à la gestion de ces ASBL.

Personne ne s' imagine que par le paiement d'une cotisation, peut-être de cent francs, à une ASBL, à la gestion de laquelle on ne participe pas, on puisse un jour être tenu sur tout son patrimoine des dettes de l'association.

La responsabilité pécuniaire des membres n'est pas réglée par la loi.

En outre, il n'y a aucune jurisprudence à ce sujet.

En doctrine, la question a longtemps été controversée. Aujourd'hui, elle semble se rallier à l'idée que les associés ne seraient pas tenus au-delà de leur cotisation.

Dans son introduction à l'étude consacrée à la responsabilité des membres et des administrateurs d'ASBL (« Les ASBL, Evaluation critique d'un suc-

(*) Deuxième session de la 49e législature.

aansprakelijkheid van de leden en bestuurders van de v.z.w. (« *Les asbl, Evaluation critique d'un succès* »; Commission Droit et Vie des Affaires van de Universiteit van Luik; XXXVIIe Seminarie, 20-21 maart 1985, blz. 385; *Editions juridiques et fiscales*, Ed. Story-Scientia) :

« Gelukkige mensen leiden een rimpelloos bestaan, zegt men, en men voegt daaraan toe dat ze ook leven alsof er geen wetten zijn. Nooit met het gerecht in aanraking komen, altijd de agent of de rechter ontwijken, zou voor sommigen het teken zijn dat ze geslaagd zijn in het leven, zoals voor anderen het verwerven van macht of rijkdom de maatstaf van hun succes is.

Zouden de v.z.w.'s dan een onbezorgd bestaan leiden ? Sinds 1921 liegt hun succes er niet om. Nochtans hebben noch de wet, noch de rechtspraak van ons opperste gerechtshof een uitdrukkelijk antwoord gegeven op een essentiële vraag : zijn de leden van de v.z.w. over hun hele vermogen aansprakelijk voor de verplichtingen van de vereniging ? Of vormt het vermogen van de vereniging de enige waarborg voor de maatschappelijke schuldeisers ?

In 1975 acht de heer De Page het onderwerp zeer delicaat. In 1974 constateert de heer 't Kint dat het probleem betwist blijft; pas in 1980 verklaart hij dat het debat blijkbaar is afgerond. »

In die omstandigheden lijkt het aangewezen artikel 14 van de wet van 27 juni 1921 aan te vullen met een lid dat de geldelijke aansprakelijkheid van de leden van een v.z.w. beperkt tot het bedrag van hun bijdrage.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 14 van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de vereniging zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend, wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt :

« De leden van de vereniging zijn boven het bedrag van de bijdrage niet geldelijk aansprakelijk. »

14 februari 1996.

cès »; Commission Droit et Vie des Affaires de l'Université de Liège; XXXVIIe Séminaire, 20-21 mars 1985; p. 385; Editions juridiques et fiscales E. Story-Scientia), Monsieur Didier Matray, avocat et collaborateur à l'Université de Liège, relate le cheminement de cette question :

« Les gens heureux, dit-on, n'ont pas d'histoire et l'on ajoute : ils vivent aussi comme si le droit n'existait pas. Au même titre que pour d'autres la maîtrise du pouvoir ou l'accumulation des richesses, le fait de ne jamais rencontrer le droit, de toujours éviter le gendarme ou le juge, serait pour certains le signe d'une réussite dans la vie.

Les ASBL seraient-elles alors bienheureuses ? Depuis 1921, leur succès ne se dément guère. Et pourtant, ni la loi, ni une jurisprudence de notre Cour suprême n'ont tranché en termes exprès une question essentielle : les membres de l'ASBL sont-ils tenus des engagements de l'association sur tout leur patrimoine ? Ou les créanciers sociaux ont-ils pour seul gage le patrimoine de l'association ?

En 1975, M. De Page estime que le sujet apparaît extrêmement délicat. En 1974, M. 't Kint constate que la difficulté reste controversée; en 1980 seulement, il affirme que le débat semble avoir pris fin. »

Dans ces conditions, il paraît utile de compléter l'article 14 de la loi du 27 juin 1921 par un alinéa limitant la responsabilité pécuniaire des membres d'une ASBL au montant de leur cotisation.

J. BARZIN
D. REYNDEERS

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 14 de la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique, est complété par un alinéa 2, libellé comme suit :

« Les membres de l'association ne sont tenus à aucune obligation pécuniaire au-delà du montant de la cotisation. »

14 février 1996.

J. BARZIN
D. REYNDEERS